Hazırlayan: **Alaattin AKTAŞ**
ala.aktas@gmail.com

PROJEKSİYON

FİNANS KESİMİNDE SIKINTI!

Finans kesiminde ipler son yıllarda herhalde hiç bu kadar gerilmemişti. Merkez Bankası'nın aldığı önlemler bankaların canını sıkıyor. BDDK, bankaların yanında yer alıyor. BDDK ayrıca, Merkez Bankası'na "Bankalarla ilgili karar alırken benim görüşüme başvurmuyorsun" diye açıkça sitem ediyor. Merkez Bankası ise "Ben işime bakarım" havasında…

Merkez Bankası bayramdan hemen önce hiç beklenmeyen bir faiz indirimine gitti. Gecelik borçlanma faizinin 0,25 ya da 0,50 puan düşürülmesine alışılmışken, Merkez Bankası'ndan tam 4 puanlık bir indirim geldi. Merkez Bankası, gecelik borçlanma faiz oranını % 5,75'ten % 1,75'e çekti. Bu kararın gerekçesi, "sıcak paraya önlem" olarak açıklandı. Elbette bu kararla birlikte Merkez Bankası'nda park eden sıcak paraya bir önlem alınıyordu alınmasına da, kararla bankalara da "Gecelik işlemleriniz için Merkez Bankası'na gelmeyin, bu işlemlerinizi kendi aranızda halledin" mesajı verilmiş oluyordu.

Merkez Bankası gecelik borçlanma faiz oranını % 5,75'ten % 1,75'e indirdi ancak, politika faiz oranı olan haftalık repo ihale faiz oranı % 7 düzeyinde tuttu.

Gecelik borçlanma faiz oranı % 1,75'e çekilirken, borç verme işlemlerinin % 8,75 olan faizi değiştirilmedi. Yani eski durumda % 5,75-8,75 olan borçlanma-borç verme faiz oranı dengesi, yeni kararla %1,75-8,75 olarak değişti. Bir başka ifadeyle borçlanma-borç verme faiz makası 3 puandan 7 puana çıktı. Doğal olarak bu da bankaların canını sıktı.

Merkez Bankası'nın uygulaması 4 puanlık faiz indirimiyle sınırlı kalmadı. Merkez Bankası, geç likidite penceresi çerçevesinde bankalar arası para piyasasında saat 16.00-17.00 arası gecelik vadede uyguladığı borçlanma faizini % 1,75'ten sıfıra düşürdü, borç verme faiz oranını ise % 11,75 düzeyinde sabit tuttu. Dolayısıyla geç likidite penceresi çerçevesindeki borçlanma-borç verme faiz oranı dengesi de daha önce % 1,75-11,75 iken, yeni düzenlemeyle % 0-11,75 olarak değişmiş oldu. Bunun anlamı da açık; Merkez Bankası'na saat 16.00'dan sonra milyarlarca lira borç verilmiş olunsa da, artık faiz alınamayacak.

Bitti mi, hayır… Türk Lirası yükümlülükler için küresel kriz sürecinde 1 puan aşağı çekilen zorunlu karşılık oranı, ikinci bir operasyonla eski düzeyine getirildi. Merkez Bankası, "son dönemde kredilerde görülen artışları dikkate alarak" Türk parası zorunlu karşılık oranını 0,5 puan artırarak % 5,5'ten % 6'ya çıkardı. Bu artışla birlikte piyasadaki likiditenin 2,1 milyar lira azaltılmış olacağına dikkat çekildi.

Kriz sürecinde yabancı para karşılık oranları 2 puan aşağı çekilerek % 9'a, Türk parası cinsi karşılık oranları 1 puan aşağı çekilerek % 5'e indirilmişti.

Merkez Bankası, Türk parası karşılık oranını % 5'ten % 5,5'e çıkarırken, bu karşılıklara faiz vermeme kararı da almıştı. Merkez Bankası ile BDDK'nın arasını açan da zaten bu faiz vermeme kararı olmuştu. BDDK, bu konuda karar alınırken kurum olarak kendilerinden görüş sorulmamış olmasına tepki göstermişti. İki kurum arasında o soğukluk halen devam ediyor.

Bu arada, son kararla birlikte gerek yabancı para, gerekse Türk Lirası cinsi karşılıklarda kriz öncesi düzeye dönülmüş olundu.

SICAK PARA GİRİŞİ ÖNLENEBİLECEK Mİ?

Gecelik borçlanma faiz oranının 4 puan birden aşağı çekilmesi sıcak para girişini önleyebilecek mi peki? Bu da tartışılıyor. Kuşkusuz bu adım yabancı fonların bankalar aracılığıyla Merkez Bankası'nda park ettikleri para miktarını azaltacak ama Türkiye'de "para park edecek" daha çok sayıda güzel "para park" alanı var. Devlet iç borçlanma senetleri piyasası da bunların başında geliyor ve yabancıların bu senetlerdeki payının ilk kez % 35'i aştığı dikkati çekiyor.

Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz, gecelik faiz oranını 4 puan aşağı çekerek yabancıların kısa vadeden uzun vadeye yönelmelerini sağlamayı amaçladıklarını belirtiyor: "Aldığımız kararla yabancıların döviz satarak elde ettikleri Türk Lirası'nı kısa vadeli para piyasasında park etmek yerine daha uzun vadeye gitmelerini, daha uzun vadeli swap yapmalarını ve biraz daha kalıcı olmalarını amaçlıyoruz. Bu bizim aldığımız makro düzenleyici bir tedbir. Bu tabi cari açık üzerinde de olumlu etki yapacak. Alınan, cari açığın azaltılmasına yönelik bir tedbirdir."

Banka dışı kesimdeki DİBS

	Toplam	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı
Ekim 2009	126,7	94,7	32,0	74,7	25,3
Kasım	126,0	93,0	33,0	73,8	26,2
Aralık	121,6	90,4	31,2	74,3	25,7
Ocak 2010	123,9	90,9	33,0	73,4	26,6
Şubat	120,3	88,8	31,5	73,8	26,2
Mart	120,4	86,8	33,6	72,1	27,9
Nisan	122,5	84,3	38,2	68,8	31,2
Mayıs	125,1	85,5	39,6	68,3	31,7
Haziran	123,9	84,2	39,7	68,0	32,0
Temmuz	127,7	86,3	41,4	67,6	32,4
Ağustos	131,4	86,0	45,4	65,4	34,6
Eylül	131,1	86,1	45,0	65,7	34,3
Ekim	133,8	86,3	47,5	64,5	35,5

Göstergeler

ENFLASYON:

DİBS'TE YABANCI PAYI % 35

Merkez Bankası'nın gecelik borçlanma faizinde yaptığı rekor indirimle yabancıların para kazandıkları alanlardan biri büyük ölçüde kapatılmış oluyor. Ama en büyük alan olan devlet iç borçlanma senetleri piyasası olduğu yerde duruyor. DİBS piyasasında yabancı payı ekim sonu itibariyle ilk kez % 35'i aşmış bulunuyor. Yabancıların payı bir yıl önce geçen yılın ekim ayı sonunda % 25 düzeyindeydi.

Yabancıların elindeki devlet iç borçlanma senetlerinin tutarı bir yılda 32 milyar liradan 47,5 milyar liraya çıktı. Üstelik geçen yıl ekim sonunda 1,48 olan dolar kuru, bu yıl ekim sonunda 1,43'e indi. Yani yabancıların devlet iç borçlanma senedi döviz bazında daha fazla artış gösterdi.

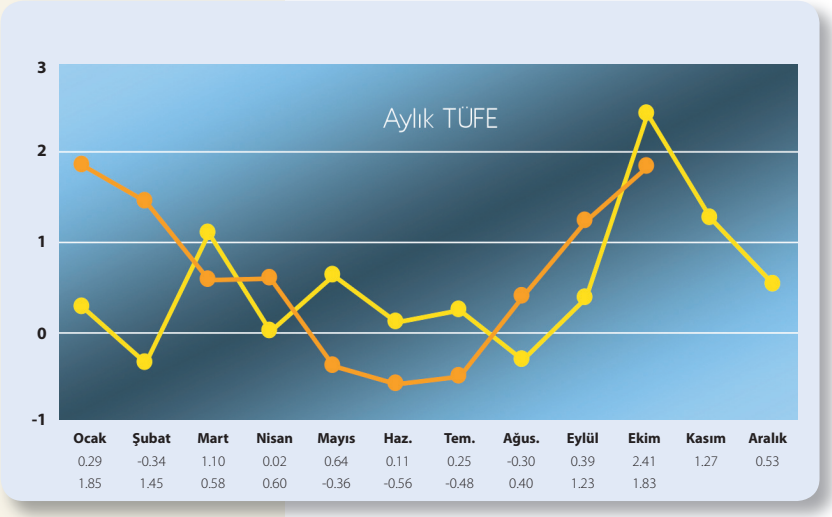
Merkez Bankası son enflasyon raporunda bu yıla ilişkin beklentisini değiştirmemiş ve % 7,5'te tutmuştu. 2010 enflasyonu, orta noktası % 7,5 olmak üzere % 7 ile % 8 arasında bekleniyordu. Ancak, ekim oranlarının açıklanmasından sonra bu düzeyleri tutturmanın neredeyse olanaksız olduğu anlaşıldı. Her ne kadar yıllık enflasyon ekim sonunda eylül sonundaki düzeyin altında kalmışsa da, yılsonu tahminini tutturmak mucizelere kaldı.

Yılın ilk on ayındaki TÜFE artışı % 6,69'u buldu. Yani yılsonunda % 7,5'te kalabilmek için, kasım ve aralık aylarındaki toplam artışı % 0.76'da tutabilmek gerekiyor. İki aylık artışı bu düzeyde tutmak mümkün olabilir mi? Son yıllarda söz konusu iki ayın toplamında ne düzeyde artış olduğuna bakalım:

TÜFE'de kasım ve aralık ayları toplamında 2005 yılında % 1,Ü83, 2006'da % 1,52, 2007'de % 2,17, 2008'de % 0,43, 2009'da % 1,80 artış oldu.

Görüldüğü gibi, bu yılın kasım ve aralık aylarındaki artışı % 0.76'da tutmak neredeyse mucize. 2005-2009 döneminin ortalaması, bize son iki aydaki artışla ilgili olarak % 1,55'lik bir oran veriyor. Bir varsayım olarak bu oranı 2010'a da uygularsak yılın sonunda % 8,3 dolayında bir gerçekleşme göreceğiz demektir.

Merkez Bankası'nın TÜFE'de 2010 gerçekleşmesini orta noktası % 7,5 olmak üzere % 7 ile 8 arasında beklediğini belirttik. Son enflasyon raporunda ifade edilen oranlar bunlar. Ama geldiğimiz aşamada bu oranları birer puan yukarı revize etmek makul bir değişiklik gibi görünüyor. Öyle anlaşılıyor ki, 2010 sonundaki TÜFE, orta noktası % 8,5 olmak üzere % 8 ile % 9 arasında gerçekleşecek.

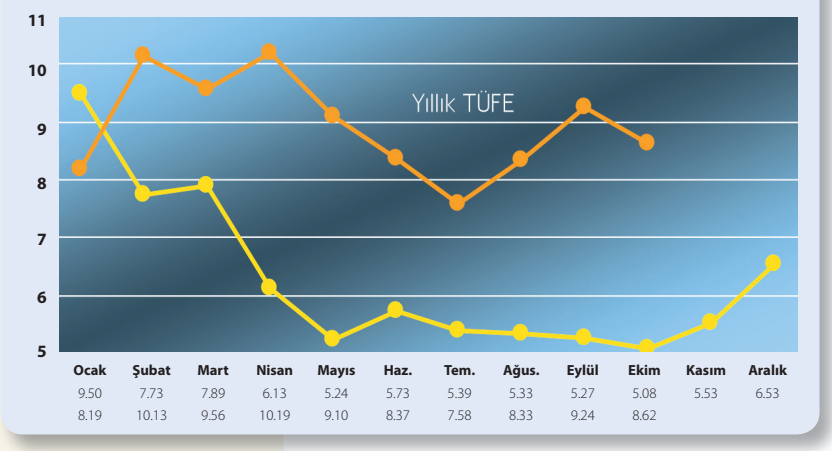
2010 gerçekleşmesi % 8,5 dolayında oluşursa, geçen yılki % 6,53'ün iki puan kadar üstüne çıkılmış olacak.

Bu arada Merkez Bankası'nın 2010 enflasyon hedefinin % 6,5 olduğunu ve bu oranın değiştirilmediğini, % 7,5'in ise enflasyon raporları çerçevesinde yenilenen tahmin niteliği taşıdığını belirtelim.

Bir süre önce açıklanan orta vadeli programda da bu yılki gerçekleşme % 7,5 olarak yer alıyor. Enflasyon 2011 için % 5,3, 2012 için % 5, 2013 için ise % 4,9 olarak öngörülüyor.

Doğrusu 2012 ve 2013 için şimdiden bir tahmin yürütmek kolay değil. Ancak, bu yıl % 8,5 dolayında gerçekleşme olasılığı iyice artan enflasyonun, gelecek yıl % 5,3'e çekilmesinin hiç de kolay olmayacağı ortada.

Bir kere haziranda seçim var, seçimin yaratacağı bir parasal genişleme hiç sürpriz değil.

Ayrıca ortada matematiksel gerçekler var. Herhangi bir oranın, hangi oranda değiştiğini hesaplamak, yani yüzdenin yüzdesini almak pek doğru değilse de, bir fikir edinmek açısından bu hesaplamayı yapmak gerekebiliyor. 2009 yılında küresel krizin etkisiyle ekonomi müthiş bir büzülme yaşadı ve söz konusu yıldaki % 6,53'lük yıllık TÜFE artışı, 2008'deki % 10,06'lık artışa göre üçte bir daha aşağıda oluştu.

Şimdi aynı durumun ortaya çıkacağı öngörülmüş oluyor. 2011'de % 5,3 olarak öngörülen TÜFE artışı, bu yıl % 8,5'e ulaşacak görüntüsü veren artışın üçte bir altında kalmış olacak. Bir önceki yıla göre üçte birlik azalma kriz yılı olan 2009'da gerçekleşti; tamam, ama enflasyonda 2011'de de benzer bir eğilimin ortaya çıkması nasıl sağlanacak ki…

BİR BAKIŞTA ÜÇ YILIN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE (% değ.)	2008	0.42	2.56	3.17	4.50	2.12	0.32	1.25	-2.34	-0.90	0.57	-0.03	-3.54
	2009	0.23	1.17	0.29	0.65	-0.05	0.94	-0.71	0.42	0.62	0.28	1.29	0.66
	2010	0.58	1.66	1.94	2.35	-1.15	-0.50	-0.16	1.15	0.51	1.21		
TÜFE (% değ.)	2008	0.80	1.29	0.96	1.68	1.49	-0.36	0.58	-0.24	0.45	2.60	0.83	-0.41
	2009	0.29	-0.34	1.10	0.02	0.64	0.11	0.25	-0.30	0.39	2.41	1.27	0.53
	2010	1.85	1.45	0.58	0.60	-0.36	-0.56	-0.48	0.40	1.23	1.83		
İhracat (Aylık) (milyon $)	2008	10,632	11,078	11,429	11,364	12,478	11,771	12,595	11,047	12,793	9,723	9,396	7,722
	2009	7,885	8,435	8,156	7,562	7,346	8,330	9,056	7,840	8,481	10,095	8,903	10,053
	2010	7,844	8,275	9,898	9,411	9,811	9,557	9,593	8,545	8,950			
İthalat (Aylık) (milyon $)	2008	16,339	16,027	16,812	17,889	19,306	19,477	20,557	19,251	17,885	14,942	12,073	11,405
	2009	9,281	9,075	10,522	10,120	10,868	12,501	12,856	12,811	12,485	12,772	12,618	15,019
	2010	11,690	11,779	15,020	14,941	14,724	15,229	16,062	15,428	15,650			
Cari denge (milyon $)	2008	-4,171	-3,887	-4,303	-5,207	-4,830	-5,545	-4,038	-3,037	-963	-2,440	-447	-3,078
	2009	-531	-343	-1,219	-1,620	-1,663	-2,244	-510	-612	-1,019	353	-1,783	-3,219
	2010	-3,109	-2,777	-4,352	-4,498	-3,074	-3,550	-3,838	-3,202	-4,079			
İç borç stoku (milyar TL)	2008	258.5	262.0	266.5	268.8	261.3	261.0	261.1	264.2	266.4	271.3	273.8	274.8
	2009	279.2	288.9	292.3	297.8	301.9	301.7	307.7	315.4	320.6	327.2	329.2	330.0
	2010	335.9	339.4	340.7	343.2	340.5	343.1	345.2	347.3	347.8			
İç borç faizi (%)	2008	16.23	16.72	17.49	18.28	19.57	21.54	20.53	18.94	18.75	20.57	21.44	18.64
	2009	16.16	14.99	14.31	13.35	11.59	12.09	11.04	9.49	9.13	7.53	8.51	9.00
	2010	7.98	7.99	8.29	8.70	9.51	8.69	8.26	7.97	7.79	7.55		
Bütçe geliri (Aylık) (milyon TL)	2008	15,781	17,628	13,779	17,562	19,212	18,544	17,920	26,447	13,788	15,107	17,990	15,140
	2009	15,830	18,415	13,053	20,063	18,854	15,411	16,785	21,994	15,953	19,010	17,818	21,875
	2010	19,525	20,019	17,488	20,718	24,866	18,448	21,729	26,252	18,493	19,368		
Bütçe gideri (Aylık) (milyon TL)	2008	16,306	16,608	18,649	18,638	15,823	14,566	21,237	20,437	23,214	15,178	21,375	23,937
	2009	18,796	25,808	21,820	21,010	19,464	17,932	23,392	23,518	25,428	21,431	20,942	27,733
	2010	22,646	22,290	23,436	25,173	19,054	23,894	23,775	23,163	25,395	21,203		
Reel kur end. (1995=100)	2008	130.97	129.30	120.83	115.00	121.81	122.52	122.88	131.14	129.78	117.80	115.05	114.73
	2009	113.66	112.65	109.49	113.98	115.10	113.31	115.14	115.96	114.58	117.17	116.34	116.61
	2010	122.67	124.42	123.18	127.53	128.32	127.49	125.71	127.12	128.79	131.67		
Aylık Ort. $ (TL)	2008	1.1704	1.1882	1.2324	1.2967	1.2470	1.2278	1.2100	1.1727	1.2296	1.4733	1.5878	1.5388
	2009	1.5891	1.6524	1.7045	1.6041	1.5518	1.5399	1.5137	1.4792	1.4852	1.4621	1.4800	1.4995
	2010	1.4663	1.5056	1.5283	1.4879	1.5348	1.5703	1.5363	1.5016	1.4889	1.4185		
Aylık Ort.Euro (TL)	2008	1.7206	1.7502	1.9096	2.0441	1.9403	1.9080	1.9097	1.7611	1.7693	1.9628	2.0214	2.0865
	2009	2.1149	2.1156	2.2187	2.1170	2.1116	2.1584	2.1317	2.1084	2.1576	2.1667	2.2055	2.1943
	2010	2.0973	2.0639	2.0755	1.9994	1.9395	1.9181	1.9561	1.9418	1.9438	1.9702		
Mevduat (Milyar TL)	2008	212.1	216.1	224.2	227.9	224.5	233.8	232.7	234.1	249.6	254.3	260.2	268.8
	2009	266.8	273.4	269.7	266.2	267.1	275.5	278.7	274.9	278.7	283.5	293.0	305.2
	2010	303.2	316.0	320.1	316.3	328.4	341.7	343.1	343.4	344.7	349.6		
DTH (Milyar $)	2008	93.8	95.2	94.2	96.5	101.9	104.4	106.4	102.9	99.1	85.6	84.1	89.8
	2009	85.2	83.1	86.8	88.2	93.0	93.1	96.5	97.9	101.4	100.8	99.8	98.7
	2010	100.1	95.1	95.4	99.6	90.9	91.0	97.3	98.9	105.7	108.8		
Kredi (Milyar TL)	2008	216.6	227.0	234.2	238.8	246.8	254.9	255.8	262.9	272.4	273.8	269.2	267.7
	2009	263.9	262.3	260.3	257.7	263.8	266.0	265.8	266.5	268.1	278.2	285.2	292.6
	2010	295.6	307.2	313.6	324.8	336.4	346.6	358.5	365.1	370.4	385.6		
Tük.kredileri (Milyar TL)	2008	66.9	69.2	71.4	72.5	74.8	76.9	78.2	80.7	82.7	83.0	82.0	81.1
	2009	80.4	80.3	80.4	81.4	82.4	83.1	83.5	83.7	84.9	86.4	88.4	90.6
	2010	91.6	93.5	95.8	99.4	101.9	104.8	107.8	110.3	112.7	116.5		
Kredi kartları (Milyar TL)	2008	26.2	27.0	27.2	27.7	28.8	29.6	30.3	31.4	31.4	32.3	32.6	32.8
	2009	33.0	32.5	31.9	32.4	33.3	34.0	34.5	34.2	34.1	34.6	35.0	35.7
	2010	35.7	35.7	35.9	37.3	37.9	38.5	39.8	39.7	40.8	41.5		
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmamış endekse göre)	2008	11.2	9.2	3.5	7.5	3.0	2.3	4.4	-3.4	-4.0	-6.3	-12.9	-17.4
	2009	-21.5	-24.0	-21.5	-18.8	-17.1	-9.9	-8.9	-6.5	-9.6	6.2	-3.0	23.9
	2010	12.8	17.5	21.3	16.9	15.0	10.0	8.6	11.0	10.4			
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmış endekse göre)	2008	5.0	6.2	6.2	4.7	3.1	5.0	1.8	-0.8	-4.0	-6.2	-10.7	-16.1
	2009	-22.0	-21.9	-21.4	-19.1	-12.4	-12.3	-9.1	-9.2	-7.0	0.7	5.3	10.0
	2010	16.7	17.6	18.0	17.2	14.5	10.2	8.9	14.2	12.9			
Protestolu senet (Milyon TL)	2008	566.3	451.2	470.5	496.9	499.0	490.5	558.6	537.6	552.1	693.9	674.3	769.5
	2009	739.2	612.2	634.9	611.1	605.0	642.5	719.7	634.0	656.4	641.8	569.7	704.7
	2010	600.8	413.7	489.7	463.8	430.8	473.1	557.8	467.2	476.5			
Dış borç öde. (Milyon $)	2008	2,530	1,342	2,463	963	548	1,281	1,118	800	1,200	977	569	1,936
	2009	1,000	985	1,330	802	367	1,989	543	588	1,947	673	460	1,040
	2010	776	2,090	1,007	878	590	2,315	884	543	1,182	622		

Göstergeler

GSYH (yüzde değişim)

	2010	2009
Birinci çeyrek	11.7	-14.6
İkinci çeyrek	10.3	-7.6
Üçüncü çeyrek		-2.7
Dördüncü çeyrek		6.0
Yıllık		-4.7

Fiyatlar (yüzde değişim)

	2010	2009
ÜFE		
.Ekim	1.21	0.28
.On aylık	7.80	3.90
.Yıllık	9.92	0.19
.Yıllık ortalama	7.71	2.20

	2010	2009
TÜFE		
.Ekim	1.83	2.41
.On aylık	6.69	4.64
.Yıllık	8.62	5.08
.Yıllık ortalama	8.45	6.95

Dış Ticaret (milyon $)

	2010	2009	Değ.(%)
Eylül			
. İhracat	8,950	8,481	5.53
. İthalat	15,650	12,485	25.35
. Açık	-6,700	-4,004	67.33
.İhracat/ithalat (%)	57.2	67.9	
Ocak-Eylül			
. İhracat	81,884	73,089	12.03
. İthalat	130,523	100,519	29.85
. Açık	-48,639	-27,430	77.32
.İhracat/ithalat (%)	62.7	72.7	
Yıllık (Eylül itibariyle)			
. İhracat	110,494	104,245	5.99
. İthalat	167,772	144,339	16.23
. Açık	-57,278	-40,094	42.86
.İhracat/ithalat (%)	65.9	72.2	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon Dolar) (Ocak-Eylül)

	2010	2009	Fark	Değ.(%)
Döviz geliri	-32,479	-9,761	22,718	232.74
. İhracat	115,307	108,998	6,309	5.79
. Turizm	87,003	78,623	8,380	10.66
. İşçi dövizi	15,547	16,237	-690	-4.25
. Diğer	605	692	-87	-12.57
Döviz gideri	12,152	13,446	-1,294	-9.62
. İthalat	-147,786	-118,759	29,027	24.44
. Faiz	-124,548	-96,130	28,418	29.56
. Turizm	-4,016	-5,568	-1,552	-27.87
. Diğer	-3,466	-2,931	535	18.25
. Diğer	-15,756	-14,130	1,626	11.51
Eylül itibariyle yıllık (Milyon $)	-37,128	-15,726	21,402	136.09

Merkez Bankası Döviz Rezervi

	5/11/10	31/12/09	26/12/08	28/12/07
TOPLAM	85,174	74,810	73,347	74,028
.Döviz rezervi	80,288	70,689	70,075	71,264
.Altın	4,886	4,121	3,272	2,764

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)

Ekim -03	104.13	Ekim -07	129.08
Ekim -04	101.35	Ekim -08	117.80
Ekim -05	117.39	Ekim -09	117.17
Ekim -06	110.75	Ekim -10	131.67

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon TL) (Ocak-Ekim)

	2010	2009	Değ.(%)
. Gelir	206,906	175,368	17.98
. Harcama	230,030	218,600	5.23
. Denge	-23,124	-43,232	-46.51
. Faiz dışı denge	18,345	7,012	161.62

İç Borç Stoku (Milyon TL) (Eylül sonu)

	2010	2009	Değ.(%)
.Tutar	347,759	320,630	8.46
.Vadeye kalan süre (ay)	29.5	24.2	21.90

İç Borçlanma (İskontolu ihaleler)

	2010		2009	
	Tutar (Milyon TL)	Faiz (%)	Tutar (Milyon TL)	Faiz (%)
.Ekim	3,342	7.55	8,800	7.53
.Ocak-Ekim	63,237	8.20	72,894	11.94

Yurtiçindekilerin toplam TL mevduatı (Bin TL)

	28/10/10	30/10/09	Değ. (%)
TOPLAM	349,602,028	283,549,533	23.29
. Vadesiz	54,417,850	38,663,856	40.75
. Vadeli	295,184,178	244,885,677	20.54
Bankalara göre			
. Kamu	154,712,768	126,753,585	22.06
. Özel	153,261,171	123,358,485	24.24
. Yabancı	41,628,089	33,437,463	24.50

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon Dolar)

	28/10/10	25/12/09	26/12/08	28/12/07
TOPLAM	108,777	98,563	89,760	94,767
. ABD Doları	66,335	55,764	51,168	52,963
. Euro	29,154	28,391	26,206	27,066
(Dolar karşılığı)	40,290	40,839	36,778	39,808
.Diğer dövizler (dolar karşılığı)	2,152	1,959	1,813	1,996

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin TL)

	28/10/10	30/10/09	Değ. (%)
a- TL mevduat	380,035,928	300,561,364	26.44
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	56,049,778	38,654,849	45.00
. Bir ay vadeli	99,155,610	84,449,538	17.41
. Üç ay vadeli	205,159,892	163,517,667	25.47
. Altı ay vadeli	15,895,445	8,557,589	85.75
. Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	3,775,203	5,381,721	-29.85
b-Yabancı para mevduat	170,487,564	162,278,143	5.06
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	29,883,294	27,142,545	10.10
. Bir ay vadeli	49,517,081	52,418,860	-5.54
. Üç ay vadeli	68,131,451	60,273,130	13.04
. Altı ay vadeli	9,058,662	8,947,905	1.24
. Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	13,897,075	13,495,703	2.97

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin TL)

	28/10/10	30/10/09	Değ. (%)
TOPLAM	385,598,127	279,351,359	38.03
Yurtiçi krediler	383,359,892	278,227,065	37.79
.TL krediler	313,866,596	241,156,472	30.15
.Yabancı para krediler	69,493,296	37,070,593	87.46
Yurtdışı krediler	2,238,235	1,124,294	99.08

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin TL)

	28/10/10	30/10/09	Değ.(%)
TOPLAM	158,049,128	121,042,596	30.57
. Tüketici kredileri	116,542,184	86,446,567	34.81
Konut	53,679,665	40,644,625	32.07
Taşıt	4,629,883	4,225,612	9.57
Diğer	58,232,636	41,576,330	40.06
.Kredi kartları	41,506,944	34,596,029	19.98
Tasfiye olunacak			
. Tüketici kredileri	3,643,895	3,711,201	-1.81
. Kredi kartları	3,987,613	4,219,981	-5.51

Repo Hacmi (Bin TL)

	5/11/10	31/12/09	26/12/08	28/12/07
. Müşterilerle yapılan	2,051,748	1,382,708	2,198,722	2,732,995
. Mali kuruluşlar arasında yapılan	23,201,142	19,756,071	14,061,334	18,238,880

En Yüksek Faiz Oranları (11 Kasım 2010 itibariyle)

TL mevduata uygulanan faiz (%)		ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)		Euro mevduata uygulanan faiz (%)	
. Bir aya kadar vadeli	4,00 -18,00	. Bir aya kadar vadeli	0,25 - 8,00	. Bir aya kadar vadeli	0,25 - 8,00
. Üç aya kadar vadeli	4,00 -18,00	. Üç aya kadar vadeli	0,25 - 8,00	. Üç aya kadar vadeli	0,25 - 8,00
. Altı aya kadar vadeli	4,00 -18,00	. Altı aya kadar vadeli	0,25 - 8,00	. Altı aya kadar vadeli	0,25 - 8,00
. Bir yıla kadar vadeli	4,00 -18,00	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 - 8,00	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 - 8,00

Para Arzı (Bin TL)

	28/10/10	30/10/09	Değ. (%)
M1	120,351,067	96,575,059	24.62
DOLAŞIMDAKİ PARA	43,228,448	33,256,841	29.98
Dolaşıma Çıkan Banknot + Madeni Para	48,417,739	37,133,111	30.39
Banka Kasaları (-)	5,189,291	3,876,270	33.87
VADESİZ MEVDUAT (TL)	48,235,141	36,635,967	31.66
Mevduat Bankaları	44,939,600	34,269,405	31.14
Katılım Bankaları	3,279,768	2,357,384	39.13
TCMB	15,772	9,178	71.85
VADESİZ MEVDUAT (YP)	28,887,478	26,682,251	8.26
Mevduat Bankaları	26,859,090	25,005,543	7.41
Katılım Bankaları	1,979,973	1,606,517	23.25
TCMB	48,415	70,191	-31.02
M2	550,386,144	471,045,325	16.84
VADELİ MEVDUAT (TL)	304,182,468	252,413,142	20.51
Mevduat Bankaları	288,037,930	239,301,281	20.37
Katılım Bankaları	16,144,538	13,111,861	23.13
TCMB	-	-	
VADELİ MEVDUAT (YP)	125,852,609	122,057,124	3.11
Mevduat Bankaları	117,259,424	114,466,117	2.44
Katılım Bankaları	8,593,185	7,591,007	13.20
TCMB	-	-	
M3	578,303,342	498,363,007	16.04
REPO	5,113,664	4,365,337	17.14
PARA PİYASASI FONLARI (B TİPİ LİKİT FONLAR)	22,803,533	22,952,345	-0.65

İşsizlik Verileri (Bin Kişi)

	Ağustos 10	Temmuz 10	Ağustos 09
.15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	52 645	52 572	51 789
.İşgücü durumu	26 166	26 260	25 537
… İstihdam edilenler	23 195	23 478	22 108
… İşsizler	2 971	2 782	3 429
.İşsizlik oranı (%)	11.4	10.6	13.4
.Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14.5	13.6	17.0
.Genç nüfusta işsizlik oranı (%)	21.1	19.5	23.5

Tüketici Güven Endeksi

	Eylül 10	Ağustos 10	Değ.(%)
TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ	90.41	87.35	3.50
.Satın alma gücü (mevcut dönem)	85.38	83.28	2.52
.Satın alma gücü (gelecek dönem)	88.81	85.45	3.93
.Genel ekonomik durum(gelecek dönem)	93.11	86.82	7.24
.İş bulma olanakları (gelecek dönem)	87.76	84.15	4.29
.Mevcut dönemin dayanıklı tüketim malları satın almak için uygunluğu	96.98	97.07	-0.09

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Yüzde)

	2010	2009
.Ekim	75.3	68.2

Sanayi Üretimi Değişimi (%)

	Eylül 2010	Eylül 2009
.Arındırılmamış endekse göre (yıllık)	10.4	-9.6
.Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (yıllık)	12.9	-7.0
.Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (bir önceki aya göre)	-0.4	-0.1

Yatırım Teşvikleri Belgeleri (Bin TL) (Ocak-Eylül)

	2010	2009	Değ.(%)
Ocak-Eylül	1,739,546	258,341	573.35
. Madencilik	1,030,727	406,440	153.60
. Enerji	25,201,101	4,254,055	492.40
. İmalat	4,722,253	2,683,919	75.95
. Hizmetler	7,055,318	3,218,834	119.19
Toplam	39,748,945	10,821,589	267.31

Turist Sayısı

	2010	2009	Değ.(%)
Ocak-Eylül	23 135 201	21 830 038	5.98

Şirket Kuruluşları (Ocak-Ekim)

	2010	2009	Değ.(%)
. Kurulan	43,633	36,696	18.90
. Kapanan	10,599	9,705	9.21

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi

Yapı sayısı (İlk altı ay)	2010	2009	Değ.(%)
. Ruhsat	52,647	48,556	8.43
. Yapı kullanma izin belgesi	28,879	46,833	-38.34

Protestolu Senetler (Ocak-Eylül)

	2010	2009	Değ.(%)
. Adet	680,102	893,452	-23.88
. Tutar (Bin TL)	4,236,429	5,675,047	-25.35

(*) Her birinin tutarı 1.000 TL'nin üstündeki senetler

Dış Borç Anapara ve Faiz Ödemesi (Milyon Dolar) (Ocak-Ekim)

	2010	2009	Değ.(%)
Toplam	10,887	10,225	6.47
. Kamu	9,101	9,064	0.41
. Merkez Bankası	244	337	-27.60
. IMF'ye ödemeler	1,542	824	87.14

Çeşitli Göstergeler

	2010 2. Ç.	2010 1.Ç.	2009	2008
Toplam dış borç stoku (Milyon $)	266,339	266,794	268,313	277,125
Kısa vade	61,964	54,359	49,406	50,448
Orta-uzun vade	204,375	212,435	218,907	226,677
Kamu	84,770	84,920	83,452	78,285
Kısa Vade	5,669	4,697	3,598	3,248
Uzun Vade	79,101	80,223	79,854	75,037
TCMB	11,384	12,545	13,305	14,066
Kısa Vade	1,511	1,669	1,776	1,874
Uzun Vade	9,873	10,876	11,529	12,192
Özel	170,186	169,329	171,555	184,774
Kısa Vade	54,784	47,993	44,032	45,326
Uzun Vade (1)	115,402	121,336	127,523	139,448
Dış borç stokunun GSYH'ye oranı (%)				
Toplam			43.5	37.4
Kısa Vade			8.0	6.8
Orta-Uzun Vade			35.5	30.6
Kamu			13.5	10.6
TCMB			2.2	1.9
Özel			27.8	24.9
Dış borç stokunun yüzde dağılımı				
Toplam	100.0	100.0	100.0	100.0
Kısa Vade	23.3	20.4	18.4	18.2
Orta-Uzun Vade	76.7	79.6	81.6	81.8
Kamu	31.8	31.8	31.1	28.2
TCMB	4.3	4.7	5.0	5.1
Özel	63.9	63.5	63.9	66.7
Dış borç stokundaki yüzde değişim (%)				
Toplam	-0.2	-0.6	-3.2	11.0
Kısa Vade	14.0	10.0	-2.1	17.0
Orta-Uzun Vade	-3.8	-3.0	-3.4	9.8
Kamu	-0.2	1.8	6.6	6.5
TCMB	-9.3	-5.7	-5.4	-11.0
Özel	0.5	-1.3	-7.2	15.3
FİNANSAL GÖSTERGELER (%)				
Toplam dış borç stoku / ihracat (FOB)	237.8	246.9	262.7	209.9
Dış borç servisi / GSYH			9.4	7.2
Dış borç servisi / ihracat (FOB)	52.1	54.1	56.7	40.4
Özel sektör borcu / ihracat (FOB)	151.9	156.7	168.0	140.0
Faiz / GSYH			1.7	1.6
Faiz / ihracat (FOB)	8.3	9.2	10.1	8.9
TCMB rezervler (net) / Dış borç stoku	28.4	27.6	27.9	26.8
TCMB rezervler (net) / Kısa vadeli borçlar	122.1	135.4	151.5	147.2
TCMB rezervler (brüt) / Toplam dış borç	26.7	26.0	26.4	25.6
TCMB rezervler (brüt)/ Kısa vadeli borçlar	114.6	127.8	143.1	140.8
TCMB rezerv (brüt) / İthalat (CIF)	-43.9	-46.1	-50.2	-35.2
TCMB rezerv (net)/ İthalat (CIF)	-46.7	-48.9	-53.1	-36.8
Cari işlemler dengesi / TCMB rezervi (brüt)	-38.5	-31.9	-19.7	-59.1
Cari işlemler dengesi / TCMB rezervi (net)	-36.2	-30.1	-18.7	-56.5
Cari işlemler dengesi / GSYH			-2.3	-5.7
Makro ekonomik büyüklükler (Milyon Dolar)				
GSYH (Milyon $)			616,753	741,754
İhracat (FOB) (2) (3)	112,011	108,042	102,136	132,028
İthalat (CIF) (3)	-161,881	-150,536	-140,925	-201,964
Cari işlemler dengesi (3)	-27,372	-22,155	-13,963	-41,946
TCMB rezervler (brüt)	71,012	69,444	70,716	71,008
TCMB rezervler (net)	75,649	73,596	74,836	74,236
Dış kredi kullanımları (3)	37,814	35,458	36,036	65,867
Dış borç servisi (3)	58,349	58,454	57,899	53,379
Anapara	49,019	48,462	47,557	41,591
Faiz	9,330	9,992	10,342	11,788

(1) 1 Ekim 2001 tarihinden itibaren TCMB tarafından izleniyor.
(2) Bavul ticareti ve diğer mallar hariç.
(3) 12 aylık toplam.